

Processtappen aanvraag korte wapenstok

Inhoudsopgave

Inleiding	3
De advisering op de aanvraag	3
Het aanvraagproces	3
Het proces van aanvragen	4
De stappen in het proces	5
Algemeen	5
Het Integraal Veiligheidsplan	5
Het handhavingsarrangement	5
Het veiligheidsplan	6
Het handhavingsuitvoeringsplan	6
Het vaststellen van de documenten	6
Het verzoek om advies en de aanvraag	8

Inleiding

In de zomer van 2023 is er op bestuurlijk niveau meerdere malen gesproken over de onrust en onvrede die is ontstaan rond de aanvraag van de korte wapenstok voor boa's domein I: openbare ruimte. Het doel van deze gesprekken was om te komen tot een oplossing waarbij twee vragen centraal stonden:

- Hoe zorgen we ervoor dat de (procedurele) belemmeringen die worden ervaren in de voorbereiding van de aanvraag worden weggenomen?
- Hoe kan guidance worden gegeven vanuit het College van procureurs-generaal en de Korpsleiding voor de direct toezichthouders en toezichthouders over het toetsen van de noodzaak binnen de bestaande criteria.

Door het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV), Politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is in dit vraagstuk gezamenlijk opgetrokken. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een voorstel ten aanzien van de advisering op de aanvraag en een voorstel ten aanzien van het aanvraagproces. De minister heeft op het Strategisch Beraad Veiligheid met beide voorstellen ingestemd. Onderstaand een samenvatting van beide voorstellen, waarbij dit document voorziet in de uitwerking van het aanvraagproces.

De advisering op de aanvraag

Voor gemeenten die voor een definitief positief advies net niet in aanmerking komen, is er de mogelijkheid om een tijdelijke toekenning van 2 jaar in te stellen. Dit onder invulling van een aantal voor de betreffende gemeente specifiek gemaakte randvoorwaarden. Dit geeft de toezichthouders meer mogelijkheden in de advisering en gemeenten de kans om op basis van door de toezichthouders gespecificeerde verbeterpunten in aanmerking te komen voor definitieve toekenning van de korte wapenstok. De beleidsregels boa voorzien momenteel al in deze mogelijkheid en hoeven niet te worden gewijzigd voor deze tijdelijke toekenning.

Door een kortere toekenningsperiode te gebruiken, kan tijdig met elkaar worden overlegd wanneer ongewenste of averechtse gevolgen onverhoopt optreden. Daarnaast geeft het gemeenten die op dit moment niet geheel aan de gestelde voorwaarden voldoen de kans om aan te tonen dat zij in aanmerking komen voor definitieve bewapening met de korte wapenstok. In de adviezen van de (direct)toezichthouder wordt helder aangegeven waarom gemeenten (niet) voldoen aan het noodzaakcriterium en aan welke eisen tijdens de tijdelijke toekenning moet worden voldaan om uiteindelijk in aanmerking te komen voor een definitieve toekenning.

Het aanvraagproces

In dit document is getracht om kort aan te geven welke documenten een aanvraag voor een wapenstok dient te omvatten en hoe het aanvraagproces eruit ziet. Om tot een goede aanvraag voor advies te komen is het van belang om de toezichthouders, naast de lokale vertegenwoordigers van politie en OM, al in een vroeg stadium te betrekken. Dit geeft aan de voorkant al inzicht in de voorwaarden die ingevuld moeten worden. De toezichthouders zullen in deze voorfase een zo compleet mogelijk beeld schetsen van de mogelijkheden en de wijze van invulling van randvoorwaarden aan de hand van de criteria uit de beleidsregels.

Het proces van aanvragen

Voor het aanvragen van het advies van de toezichthouders en daarna voor het indienen van een aanvraag bij Justis dient een aantal documenten te worden aangeleverd, waarna Justis namens de minister van Justitie en Veiligheid een besluit neemt op de aanvraag.

De aanvraag voor advies bestaat uit:

- Het aanvraagformulier + motivatie (aan de hand van de criteria in de beleidsregels);
- De bijlagen:
  - Het handhavingsarrangement
  - Het veiligheidsplan
  - Verslag van de behandeling in de Driehoek

Optioneel:

- Het handhavingsuitvoeringsplan;
- Andere relevante documenten ter onderbouwing van de aanvraag;
- Documenten t.a.v. de bekwaamheid en de betrouwbaarheid van de boa.

De aanvraag bij Justis bestaat uit:

- Het aanvraagformulier;
- De bijlagen:
  - De adviezen van de direct toezichthouder en toezichthouder
  - Het handhavingsarrangement
  - Het veiligheidsplan
  - Verslag van de behandeling in de Driehoek

Optioneel:

- Het handhavingsuitvoeringsplan
- Documenten t.a.v. de bekwaamheid en de betrouwbaarheid van de boa.

De stappen in het proces

Algemeen

Boa's richten zich in het algemeen op overtredingen en overlast in de openbare ruimte en andere feiten die de leefbaarheid aantast. Op veel taken is er een intensieve samenwerking met de politie ontstaan omdat boa's onderdeel zijn geworden van een gezamenlijke aanpak, zoals het horecatoezicht, de integrale jeugd aanpak, het toezicht op evenementen en het toezicht bij manifestaties. Gelet op de intensieve samenwerking beschikt de gemeente over een Integraal Veiligheidsplan (hierna IVP), een handhavingsarrangement, een veiligheidsplan en eventueel een handhavingsuitvoeringsplan (hierna HUP) waarin deze drie documenten bij elkaar komen:

1. De gemeente heeft de regie op het gebied van lokale veiligheid. Om dit in te vullen is het IVP belangrijk, het IVP is de nota voor het veiligheidsbeleid. Met het IVP geef je als gemeente sturing aan de lokale veiligheid.
2. In het handhavingsarrangement worden op basis van lokale leefbaarheids- en veiligheidsproblematieken de handhavingstaken van de boa en politie beschreven. Aan de hand hiervan, en met inachtneming van de risico's, worden concrete afspraken gemaakt over de samenwerking tussen boa en politie. Het inzet criterium is leidend bij het bepalen van de inzet van boa's binnen een gemeente.
3. In het veiligheidsplan worden de risico's in relatie tot de taken en omstandigheden van de boa in kaart gebracht. Hieruit blijkt tevens dat boa's niet worden ingezet in situaties met een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico.
4. Eventueel kan het handhavingsarrangement onderdeel zijn van een breder handhavingsuitvoeringsplan zijn.

Het Integraal Veiligheidsplan

De gemeente heeft de regie op het gebied van lokale veiligheid. Om dit goed in te vullen, is het IVP van belang. Het IVP is dé kadernota voor veiligheidsbeleid en hiermee wordt sturing gegeven aan de lokale veiligheid. Het Kernbeleid Veiligheid van de VNG biedt gemeenten een stappenplan om te komen tot een weloverwogen IVP.

Het IVP wordt minimaal één keer in de vier jaar gemaakt. Sommige gemeenten hebben nog een knip als het gaat om veiligheid en handhaving, hier valt handhaving onder het stelsel van Vergunning, Toezicht en handhaving (VTH) en het VTH-beleid. In het IVP en het VTH-beleid is in ieder geval het belang van de inzet van boa's terug te vinden. Het gemaakte beleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Het is aan te raden om bij het opstellen van het IVP de verschillende stakeholders, en in het bijzonder het plaatselijke basisteam van politie, goed te betrekken.

Het handhavingsarrangement

De Lokale Driehoek is opdrachtgever of op de hoogte gebracht van het feit dat er in gezamenlijkheid gewerkt wordt aan een lokaal handhavingsarrangement waarin de taken van de boa's beschreven staan en waar de intensieve samenwerking met de politie naar voren komt.

Het handhavingsarrangement kent een gedeelte waar het gaat over wat ieders taak is, waar de samenhang zit en hoe deze samenwerking wordt vormgegeven. Vragen die hier aan de orde kunnen komen zijn: Hebben de boa's een rol in manifestaties? Wat is dan hun rol? Worden er zelfstandig controles uitgevoerd op de seksbranche? Wordt er in de horecanacht gewerkt, tot hoe laat en waar worden boa's dan ingezet? Welke rol heeft de politie in deze situaties? Wanneer worden er waarschuwingen uitgedeeld en wanneer wordt er bestuursrechtelijk of strafrechtelijk opgetreden?

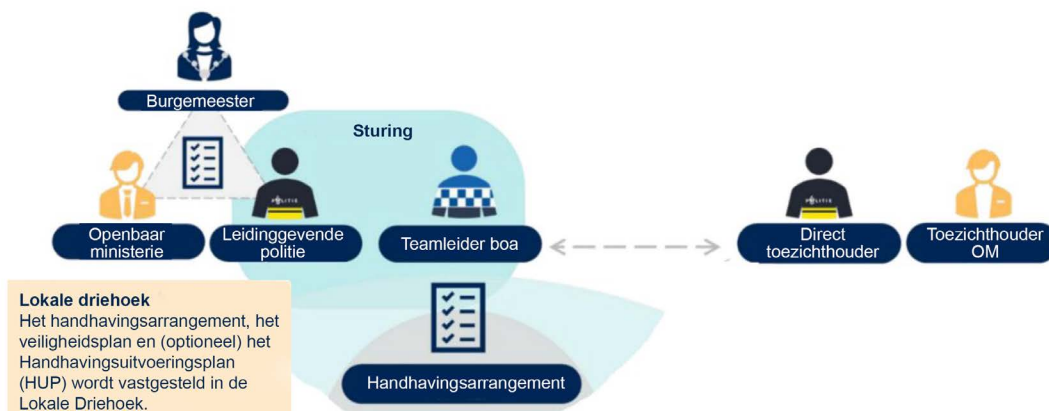
Een ander deel gaat over het borgen van een veilige taakuitvoering door de boa. Primair is dit een

verantwoordelijkheid van de gemeente als werkgever van de boa. Voor een veilige taakuitvoering dient de boa voorzien te zijn van een voldoende en adequate uitrusting, zoals een portofoon met aansluiting op een meldkamer, een veiligheidsvest, een bodycam, handboeien en mogelijk dus de wapenstok.

Beide onderdelen zeggen uiteindelijk wat over het risico van de inzet en wat er nodig is om de boa uit te rusten.

Het handhavingsarrangement beschrijft in principe de situatie in het heden en richt zich op de toekomst. Naast het lokale basisteam zijn de direct toezichthouder en toezichthouder betrokken bij de totstandkoming van een handhavingsarrangement.

Het in een **vroeg stadium betrekken van de toezichthouders, naast de lokale vertegenwoordigers van politie en OM, vergroot de oplevering van een complete en kansrijke aanvraag.** De toezichthouders kunnen namelijk in de voorfase de aanvrager een zo compleet mogelijk beeld van de mogelijkheden schetsen met daarbij de wijze van invulling van randvoorwaarden op basis van de criteria uit de beleidsregels. Deze randvoorwaarden zullen immers door de Lokale Driehoek gedragen en geborgd moeten worden, hetgeen zich uit in de overwegingen van de driehoek en de ondertekening van de plannen en arrangementen door alle drie de partijen. Van de toezichthouders wordt gevraagd in deze voorfase een zo compleet mogelijk beeld te schetsen, zodat op een later moment er geen onvoorziene informatieverzoeken (etc.) meer plaatsvinden. De betrokkenheid van de toezichthouders stelt o.a. de Lokale Driehoek in staat om op basis van meer informatie een goede inhoudelijke gedachtewisseling te houden. Het driehoeksstandpunt met betrekking tot de veiligheid bij de taakuitvoering van de boa's en de "couleur locale" is van groot gewicht.

Het veiligheidsplan

Uit de evaluatie van de inzet en het gebruik van de korte wapenstok door boa's blijkt dat er in de reguliere IVP's niet altijd een zorgvuldige afweging is gemaakt van de mogelijke risico's in relatie tot keuzes voor lokale inzet en taken. Het IVP is de nota voor het gehele veiligheidsbeleid voor een langere periode. Een IVP leent zich niet om heel erg in te zoomen op de mogelijke risico's in relatie tot de lokale inzet en taken van een boa. Als dit onvoldoende in een IVP geborgd is dan dient een gemeente een apart veiligheidsplan op te stellen. In het veiligheidsplan worden de risico's in relatie tot de taken en omstandigheden van de boa in kaart gebracht. Hieruit blijkt tevens dat boa's niet worden ingezet in situaties met een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico.

Het handhavingsuitvoeringsplan

Om uitvoering te geven aan het IVP en/of VTH-beleid worden door veel gemeenten uitvoeringsplannen gemaakt. Een HUP geeft inzicht in de verschillende werkzaamheden die voortvloeien uit de vastgestelde beleidsdoelen. Een HUP geeft weer hoe er uitvoering gegeven wordt, op welke wijze dit gebeurt en in welke mate er uitvoering gegeven wordt aan het vastgestelde beleid met als doel om een veilige en leefbare gemeente te behouden. Het HUP is dus breder dan een handhavingsarrangement omdat hier niet alleen de werkzaamheden aan bod komen die de politie raken, maar alle werkzaamheden van de handhaving komen

hierin terug. Het handhavingsarrangement en het veiligheidsplan kunnen opgenomen worden in het HUP, zodat deze ook cyclisch worden meegenomen in de evaluatie.

Uitvoeringsplannen worden meestal vastgesteld voor de duur van één of twee jaar en worden daarna geëvalueerd en waar nodig aangepast. Het college van burgemeester en wethouders (B&W) stelt in principe de uitvoeringsplannen vast.

Het vaststellen van de documenten

Deze stap betreft de bespreking en vaststelling in de Driehoek. De Lokale Driehoek is essentieel en een eventuele regionale Driehoek is optioneel:

1. De Lokale Driehoek wordt op de hoogte gehouden van de voortgang van het handhavingsarrangement. Daar waar er vragen en/of onduidelijkheden ontstaan kan er een specifieke vraag en/of onderwerp geagendeerd worden voor de Lokale Driehoek. Dit zorgt voor betrokkenheid van de Lokale Driehoek bij het tot stand komen van de afspraken in het handhavingsarrangement. Als het arrangement, veiligheidsplan en/of HUP afgerond is zal deze door de Lokale Driehoek bekrachtigd worden. In de Lokale Driehoek wordt tevens teruggeblikt op het gezamenlijk proces bij het tot stand komen van het arrangement en de keuze om de boa's uit te rusten met de korte wapenstok. Dit wordt vastgelegd in een verslag.
2. De betreffende gemeente maakt onderdeel uit van een regio. Op verschillende vlakken wordt er samengewerkt met regiogemeenten, per regio kan dit verschillen. In sommige regio's zijn er bijvoorbeeld regionale Driehoeken of is er een Districtelijk Veiligheidscollege. De gemeente die de eerste heeft doorlopen agendeert de volgende stap via het bestaande regionale gremia. Op deze manier kunnen regiogemeenten elkaar versterken en wordt het gesprek gevoerd wat men in de regio verstaat onder een professionele samenwerking tussen politie en boa. Regionaal kunnen er grote verschillen zijn.

Het verzoek om advies en de aanvraag

Deze stap betreft het daadwerkelijk aanvragen middels de bestaande procedure, zie ook de onderstaande infographic die is toegevoegd. De aanvragende organisatie vult de informatie in die relevant is voor de betreffende aanvraag. De direct toezichthouder en toezichthouder toetsen en brengen advies uit. De volgende adviezen kunnen worden gegeven:

1. Voldoet een gemeente aan alle eisen en criteria dan volgt een positief advies;
2. Voldoet een gemeente wel aan formele eisen, maar uit niets blijkt enige noodzaak voor het uitrusten met de wapenstok, dan volgt een negatief advies;
3. Voldoet een gemeente wel aan alle formele eisen, maar de noodzaak voor het uitrusten met een wapenstok kan niet worden aangetoond, dan volgt er een advies om de wapenstok bij wijze van proef voor een periode van 2 jaar toe te kennen.

Voorwaarden tijdelijke toekenning:

- Boa's worden uitsluitend binnen het inzetcriterium en handelingskader gevaarzetting ingezet. Zo worden boa's niet ingezet in situaties met een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico¹.
- Bewapening van boa's mag niet leiden tot verschuiving van taken tussen boa's en politie. Zo houden boa's zich binnen de samenwerking met politie aan eigen taakstelling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden en worden zij uitdrukkelijk niet ingezet op primaire politietaken zoals handhaven openbare orde.
- Boa's verantwoorden hun ambtshandelingen waaronder het aangewende geweld zorgvuldig in een proces-verbaal.
- Boa's melden hun aangewende geweld consequent bij de hulpofficier van justitie en de direct toezichthouder.
- Boa's volgen aanwijzingen van het direct toezicht en toezicht op rond hun inzet en het gebruik van politiebevoegdheden en geweldsmiddelen.
- Boa's voldoen aan de bekwaamheidseisen zoals gesteld in het BBO, de RTGB en de Beleidsregels boa.

De tijdelijke toekenning houdt geen stand, wanneer:

- Het niet houden aan bovenstaande voorwaarden leidt tot een toename van agressie en geweld door en/of tegen boa's.
- Bewapenen van boa's structureel leidt tot verkeerd of disproportioneel gebruik van de wapenstok.

Het advies van de direct toezichthouder en toezichthouder dient bij de aanvraag bij Justis ingediend te worden.

Voor meer informatie over de aanvraag, het aanvraagproces en of dit digitaal kan zie

<https://www.justis.nl/producten/boa>

¹ Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan optredens tegen concentraties van grote groepen mensen en aan de situatie dat boa's alleen laat in de nacht in het horeca gebied worden ingezet zolang er geen sprake is van een voorzienbaar verhoogd veiligheidsrisico.

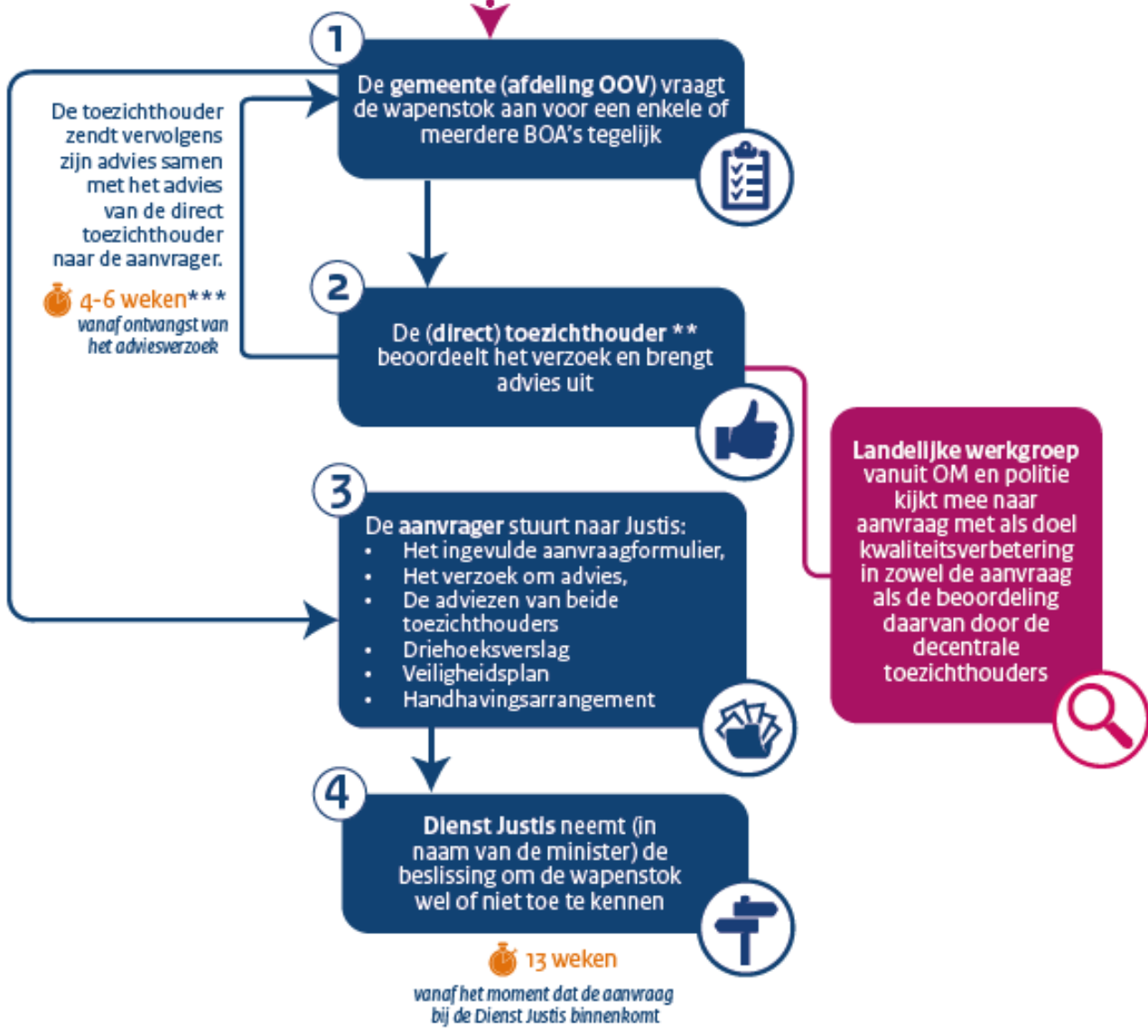
Aanvraagprocedure korte wapenstok (en andere geweldsmiddelen) voor BOA's domein I

0 Voorafgaand aan de aanvraag wordt het onderwerp geagendeerd in het driehoeksoverleg*. Daar worden aan de hand van het veiligheidsplan en het handhavingsarrangement overwegingen uitgewisseld omtrent de aanvraag van de korte wapenstok.

Gemeente moet voorzien in:

- aanvraagformulier
- driehoeksverslag
- veiligheidsplan
- handhavingsarrangement

* De lokale driehoek is geen bestuursorgaan en kan daarom geen zelfstandige besluiten nemen met betrekking tot – onder andere – de bewapening en uitrusting van boa's. Die beslissing ligt in alle gevallen bij de minister van Justitie en Veiligheid.

** De toezichthouder en direct toezichthouder zijn (in de regel), respectievelijk de hoofdofficier van justitie en de korpschef van de nationale politie, binnen wiens arrondissement respectievelijk de eenheid de hoofdvestigingsplaats van het opsporingsorgaan is gelegen.

*** Kan in uitzonderingsgevallen met maximaal twee weken worden verdaagd.

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
+31 70 373 83 93

info@vng.nl

februari 2024

[vng.nl](https://www.vng.nl)